

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVŐ PÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Flózetési ár:

Ha nyben hához hordva vagy vidékre post a küldve:

Égész évre 10 ft — k.
Félévre 5 ft — k.
Negyedévre 2 ft 50
Egy óra 1 ft —

Hirdetési díj:

Öt-hasáboptetősoregyszeri beigtatásáért 5 kr
Bélyegdíj minden hirdetésért külön 20 kr
Nyilttér 4 hasáboptetősoret 20 kr.

XII. évfolyam. 1885.

Debreczen. Csütörtök, május 7.

89. szám

Budapest, május 6.

(—y—) Véget értek az országos kiállítás megnyitásának ünnepélyességei. Sok minden a múlté már csupán. Az udvar elhagyta fővárosunkat; a hatalmasságok képviselői elszállingóznak egymástól. A drága díszruhák egyidőre penészsába téve; a virággirlandok elhervadtak; a büszke trikolorokat összemosta a zseporeső; az Andrassy ut palotáinak díszes szőnyegei régi hivatásukat teljesítik újra.

De az 1885. év május 2-ika felejtethetetlen azért reánk nézve, kik éreztük itt mindmegannyian, min' dobtant meg örömeiben a haza szíve; felejtethetetlen az egész hazára is, mert a szív dobogását az egész test megszokta érezni.

A jelenet varázshatása alatt elkábított szemeinket a fény, melynek párját nem látta a főváros soha. Magyar szívünket édes örömeztetben ringatta a büszke tudat, hogy az egész művelt világ szeméi felénk irányozták egy napra.

Most kezdttünk csak komolyan elmélkedni a nap jelentősége felett. A szív érzelmein most kerekedik felül az agy gondolkodása.

Mi is történt?

A kis Magyarország rendez egy szerény országos kiállítást. Az uralkodó család megjelenik csaknem minden tagjával a „nemzeti ünnepe”-en. A nagyhatalmasságok egytől-egyig elküldték képviselőiket, a mire egyetlen országos kiállítást sem érdemesítették még soha. A trónörökös mint első alattvaló szól a királyhoz: „egy évezreden át tartotta fön n magáta balors változatai között, s az ővei által elfoglalt földön egy hatalmas közéletet alapított meg.” Alig hiszünk füllünknek: hisz ily hangon ezeltől csak egy magyar hazafi szokott sirva vigadtában szólnani.

S a trónörökös folytatja tovább. Dicséri a király előtt a „nemzeti lelkesült hazafiságát” „az egész széles fejlődést, melyre

a hazafi a teljes elégtétel érzetével tekint.” Reményét fejezi ki, hogy a külföld „igazságos elismeréssel fog Magyarországot tetterejének szellemének adózni.”

Tehát míg a vérünkben való vér, a „legnagyobb magyar” egy fél-századdal ezeltől csak azzal merete kétségbeesett nemzetét megvizsgálni: „Magyarország lesz” — ime félszázad múlva szent István koronájának örököse már az egész világ előtt fenn hirdeti: „Magyarország már van”.

S a trón ifju örökösének lelkesült szavára a helyeslő sanctiót rámondja a király. „Hivatva van ekiállítás fenhargon hirdetni, hogy ezen szép országok a kultur államok közt mindentekintetben méltó helyet foglalnak el.”

S hogy a király és királyfi nem a a nemzet hiúságának akartak hizelegni, hogy szavaikból nem a merő optimizmus beszél: egy pár percz meggyőz mindentit csakhamar.

Megnyitnak a kiállítás pompás csarnokai a király szavaira; feltárlt előttünk Magyarország mezeti és erdei gazdaságának, bányatermelésének, állattenyésztésének, ipari és kézművességi erejének, irodalmi és tudományi, művészi és építészeti alkotásának, tanügyi fejlődésének, szóval egész szellemi és anyagi kultúrának képe. — A kép, mely elénk tárul, felülmulja mindenki várakozását. Lelkesedésünkhöz most már az önbizalom, a nemes büszkeség társul szegődik. Nincsenek szégyenkezni a külföld előtt többé. A külföld képviselői a legnagyobb elismeréssel adóznak nemzetünk haladásának. Kénytelenek akarva, nem akarva bevallani, hogy a magyar, ez az annyiszor barbárnak keresztelt nép méltó erre a szép országra; hogy e földön egy félreismert vagy tán eddigelé szerényen elrejtőzködött kultur élet folyik. S hazá-

menve, elbeszéli küldöiknek otthon, hogy a magyar nemcsak egy hős, egy szabadságért rajongó nép, de egy nemzet, melyet ezennel be kell iktatni a kultur államok sorába, melyet ezentul minden téren számba kell venni.

S a művelt külföld ide fog sietni, hogy saját szemével győződjék meg a hihetetlen dologról, mit küldöttei meséltek otthon ő neki.

Hogy kiállításunk külsőleg kitünően sikerült: azt a megnyitás óta lefolyt pár nap kétségtelessé tette már. Az a 10,000 serény munkás, ki elküldte ide keze, esze remekműveit eléggé meg nem becsülhető diadalt szerzett egész nemzetünknek. — Csátát nyertünk vérontás nélkül. Csátát, hol nincsen „legyőzött,” ép azért nem is kell félni a „revanche”-től. Az egész művelt világ csak rokonszenvét küldi nekünk, koszorut a becsületes munkának!

Emeljünk kalapot a tiszteletreméltó munkás sereg előtt, mely ily fényes győzelmet szerzett a magyarnak! Legyünk büszkék a palma koszorúra, mit felénk nyújt a művelt világ! A május második emléket tegyük el talizmánul a jövőre! In hoc signo vinces!

De ez még nem elég. A becsülés, a büszkeség, a lelkesedés magában még kevés.

Ne csak szívvel legyen itt az ország szívében, de mutassa ki hazafiságát külsőleg is, saját szeméivel szemlélje meg dicsőségünk fényes csarnokát minden igaz magyar.

Tanulja meg ismerni hazáját, a kincset, mely e hon földében, az erőt, mely fia kezében, eszében rejlik, s mely most szép hármóniában Budapesten koncentrálvá mindenki előtt feltárva van.

Nemzeti becsületünk kívánja, hogy első sorban Magyarország nézze meg a magyar országos kiállítást.

Az igaz magyarság fókusának tartott Debreczen bizonyára fényesen fogja mutatni, hogy igazán magyar.

Az igazi magyarság fővárosa bizonyára lelkesedéssel fog az ország fővárosába elzarándokolni, bizonyára édes hazafiai örömmel és büszkeséggel tér haza!

Országgyűlés.

Budapest május 6

A képviselőház ma két honvédelmi törvényjavaslatot tárgyalta s mindkettőt változatlanul elfogadta.

Az első, mely a honvédorvosokra vonatkozik, Tischler Vincze előadó indokolta szakszerűen. Utána Thaly emelt szót és beszélt sokféle témáról, a kinevezéseknél állítólag gyakorolt proteccióról; az utóbbi sorozás „megdöbbenően” kedvezőtlen eredményéről, amit szóló nem a fajelsatnyulásának, hanem annak tulajdonít, hogy a főzós hadgyminiszter oly értelmű utasításokat adott, hogy a sorozásnál ne jusson a honvédségnek utonez!! A javaslatot különben elfogadta, bár szerinte még ez sem bánik el elég méltányosan a honvédegszükséggyi karral. Fejérváry báró honvédelmi miniszter Thaly minden ellenvetésére igen talpraesetten és meggyőzően válaszolt, úgy, hogy beszédét a ház többször hosszús és zajos helyeslésekkel fogadta. Proteccióról a kinevezéseknél, melyek szorosan az előléptetési szabályzat szerint történnek, bár 13 éve működik a honvédelmi miniszteriumban, absolute semmi tudomása sincs. Egyetlen egy esetben történt egyik elődje alatt némi eltérés, de akkor éppen Thaly kérése és közbenjárása folytán. (Nagy derűtlenség és sensatio.) Fellette érdekesen fejtegette a miniszter, hogy mik az okai az ideí utonezozás kedvezőtlen eredményének.

Thaly erre felállt és előadta, gnyos megjegyzések között, hogy miként is történt az, mikor ő protecciót gyakorolt a honvédelmi miniszteriumban,

A második törvényjavaslatot, mely a Ludovica Académia kiépítéséről szól, Rakovszky Iván előadó indokolta meggyőzően és általános figyelemmel kiérve. A beszédére elhangzott élénk helyeslések után ismét Thaly beszélt, hosszasan, mindenről. Ideges volt, mint rendszeren s beszédébe sok mende-mondafélet is vegyített. Concedálta ugyan, hogy a honvédségi intézet jó kezében van s a szülők meglehetnek nyugtatva. Az oktatás szelleméről szólva, előadta, miként szeretné ő vezetetni az intézet fiatalait, melyet föl kelle világosítani arról, mily különbség van közte és a közös hadsereg kö-

segítségével tovább hatolhattak volna. Nem találkozott senki, a kit alaposan gyanuba lehetett volna venni.

Ama percztől kezdve, midőn a szálloda kapuján kiment, Bábólnay végkép eltűnt. A színházban nem látták, sem a kaszinóban, a hová esténként föl szokott néha tekinteni. Hogy hová ment azon este, senki sem tudta megmondani. A bérkocsis, kit kérdőre vontak, igazolta, hogy ő a színházhoz hajtott s ott leszállt kocsijáról az ur. Bement-e vagy nem ment a színházba, ő nem tudja. Bábólnay Gerő nem tudott semmi felvilágosítást adni. Vallomása szerint, ő nem is tudta, hogy nagybátyja Budapesten van.

Egyébkint nagyon mélyen megrendültnek látszott a gyászos esemény által. Egész lényén szerfölötti levertség és szomorúság tükröződött. De épen ez erősítette meg még jobban gyanujában Szikszay Lénárd ügyvédet.

— A képmutató! — mormogá magában.

Nem hihette el, hogy Bábólnay Gerő oly nagyon busuljon egy vele haragban álló rokon elvesztésén, Hisz ez a halál egy nagy aggodalomtól, egy nagy veszedelemtől szabadította meg őt; ezzel a halállal egyszerre quitt lett Bábólnay Gerő hatvanazer forintnyi adóssága s ölébe hullt a dus örökség, mely már veszendőnek látszott. És most e miatt legyen oly levert Bábólnay Gerő? Sirassa azt, a kit gyűlölnie kellett? Aki ha életben marad, bizonyos romlását okozta volna neki? Hisz ez annyira ellenkezik az emberi természettel.

(Folyt. köv.)

A „Debreczeni Ellenőr” tárczája.

NYOMRÓL NYOMRA.

(Beszély.)

Irta: Vártasi Arnold.

(Folytatás.)

De ki? Hol? Hogyan? A színházból hazajövet az utczán? E-te féltzik a város legjártabb részében? Be kell vallani önnök is, hogy a dolog hihetetlennek látszik, ha csak azt nem föttételezzük, hogy éjnek idején csavarogni nem ment s valami roszhírű lebuja került, zsványok közé, a mi teljesen ellenkezik finnyás szokásaival. A ilyenekben Bábólnay Mihály ur nagyon finom gavallér volt. Egyáltalán nem bírom átlátni, hol kerülhetett volna zsványok kezébe.

— Es én mégis azt mondom, Kovács ur, hogy megölték!

Kovács ur még öszszébb húzta pislogó szeméit.

— Ha megölték, — szolt lassan, vontatva, — csak úgy ölheték, hogy törbe csalták . . . valami jól kiszámított ürügy alatt . . . és akkor nem közönséges zsványokkal van dolgunk, hanem a társadalom egészen más rétegében kell keresni . . .

— Mit akar ön itt mondani? — kiáltott föl az ügyvéd megdöbbenve.

— Azt, hogy a gyilkosság nem történetelt nyomos okok nélkül, — vizsonzá Kovács ur, száraz hangját most rikácsoló éleségig fokozva. — Azt mondom, hogy a kinek javára történt, ott kell keresni a kezét, mely sújtott.

Szikszay Lénárd ügyvéd hűledeve me-reasztette szemét a sápadt fiatal emberre, ki

most megint öszszehuzta nyakát s oly nyugodtnak és közönyösnek látszott, a mint kiment a másik szobába, hogy leüljön íróasztala mellé.

Az ügyvéd nem tartóztatta őt, nem is kérdezett tőle semmit, de magában, remegve és kételkedve, egy nevet hangoztatott, melyet ajkai alig mertek kiejteni.

— Bábólnay Gerő! Lehetséges volna, hogy saját nagybátyját . . . ? Ah, a kétségbeesés sokra ráviszi az embert . . . De erre? Erre! . . .

Hideg borzongás futott át az ügyvéd hátán.

III.

Meglehet, Kovács urnak nem volt az a szándéka, hogy Bábólnay Gerőre irányozza a a gyanut s talán egészen mátra célzott ama szavakkal, melyeket fenyegetőleg kiejtett, de a gyanu, mely az ügyvéd lelkében föltámadt, mindegyre jobban gyökeret vert ott.

A kényelem- és nyugalom szerető ember, ki a parlamenti szereplés viszketegén kívül egyáltalán minden izgalomtul iszonyodott, kétségbe volt esve most, hogy neki kellett ezt a fölfedezést tenni.

Keservesen sopankodott, nem tudott jó tanácsosal segíteni magát. Mit csináljon? Ugy tegyen, mintha mitsem fedezett volna fel? Tegye öszse a két kezét s nézze, hogy mások lássanak utána a dolognak úgy, ahogy tudnak? Behunytt szemmel nézze azt, hogy csak úgy lanyván, csak úgy felületesen vagy sehogyse folytassák a nyomozást? Szabad neki megengedni, hogy a gyilkos kikerülje a büntetést? Nem kötelessége-e neki, hogy azt az embert kezébe szolgáltassa a büntető igazságnak?

Fájdalom, ez mellözhetlen kötelessége.

Nem bujhat ki alóla. A meggyilkolthoz ő állt most a legbensőbb viszonyban: évek során át ügyvéde volt, tanácsadója, megbízottja, be volt avatva mindennemű ügyeibe, tud sok oly dolgot, a mit mások nem tudnak; neki nem szabad hallgatni. Neki nem szabad piheenni. Üldözni kell a gyilkost, fölfederíteni a titokban elkövetett bűnt, nyomára vezetni az igazságszolgálatást, fáradni, kutatni, míg minden napvilágra nem kerül. Övé a boszú szerep, teljesítenie kell.

Fohászkozva megadta magát sorsának. Felvállalta a nagy munkát. Tudta, hogy a nyugalom napjainak vége; de hát nem tehetett másképp. Etvágya, álma oda lett, nem izlett sem reggeli, sem ebéd, sem vacsora! nem ehetik egy falatot, a nélkül, hogy eszébe ne jusson, milyen nyugodt volt azelőtt s milyen z aklatott lett most az élete. Nem, ez a nyugtalanság még sokkal rettenetesebb, mint volt a házasság. A zsenbelő feleség elől még csak lehet elrejtőzni, de a lelkiismeret szava elől nem lehet. Az befurakodik az embernek szíve közepéig és szüntelen hajszolja: keress, kutass, a gyilkost nem szabad eleresztened!

Ebben a kutatásban nagy segítségére lehetne Kovács ur; ez a fiatal ember bír hidegvérrel és éles látással a legnagyobb mértékben. De oly furcsa szemeket mereszt néha főnökére, hogy Szikszay Lénárd ügyvéd ur inkább nem is szól neki. Igaz, hogy Kovács ur nélkül szörnyű gyámoltalannak érzí magát; hanem mindegy, még sem szól neki. Majd elvégzi ő maga.

Valóban neki egymagának kell végrehajtani az egész nagy feladatot. A rendőség kutatásai nem vezettek semmi eredményre. Semminemű fonal nem kínálkozott, melynek

kbán
szerzől, modern
vivelére.
GY A R.
fr. 65 kr.
fr. 01 kr.
fr. 57 kr.
fr. 29 kr.
fr. —
fejében 500 forint
szereit zárt ajánlatok
zámú szobájában az
örirányzat megte-
nt az egyes munkák
javítások eszközei
nek tejesítendők, —
es munkálatok telje-
Vidéki megrendelések pontosan teljesíttetnek.

zött — hazafiság dolgában. Az építkezésre szükség lévén, a költséget megzavazza. Szóba hozta aztán az Orozy-kert ügyét s érintet bizonyos immoralitást, a kertek ketté osztani kívánta a publicum és az académiái fiatalság között.

Fejérvári honvédelmi miniszter a javaslatot indokolta azzal is, hogy az 1883. 37. t. cz. követeztében az intézet népessége 300-ról 700 főre szaporodván, az építkezés elkerülhetetlen, kiterjeszkedett az Orozy-kert ügyére is, melyre nézve — tekintettel a zsenge fiatalságra — oda nyilatkozott, hogy morális és nevelési okokból az ország, a szülők és a honvédség iránti kötelessége a „pór-népet a kertből kizárni.“

Lipthay Béla a „pór-nép“ kifejezése ellen tett kifogást, mert, ezáltal egy neposztályra volna rásütve az immoralitás bélyege; mire a honvédelmi miniszter megmagyarázta, mit értett e kifejezés alatt. Miután még Herman Ottó is hozzá szolt a kerti kérdéshez, Rakovszky előadó ép oly tapintatosan, mint talpraesetten utasította vissza Thaly distinctióját a honvédség és közös hadsereg között. A ház Rakovszky szavait kitörő élénk helyeslésekkel viszonozta, mire Thaly lábával toppantva (!) magyarázta meg szavait fokozódó idegességgel. Végül Olay Szilárd terjesztette elő interpellációját a vasutak „germanisatioja“ iránt.

A holnapi ülésben a vizsgogi javaslat kerül tárgyalás alá. Megemlítjük még, hogy az ülés elején Szármay pénzügyminiszter törvényjavaslatot adott be az államvasutak s gépjármű forgó tőkéjének beszerzéséről. — Orbán Balázs pedig indítványt adott be a közegészségügyi törvénynek a gyógyfürdőkre vonatkozó módosítását illetőleg.

Az orosz-angol viszály.

London, május 5. Az alsóház ülésén Gladstone ne kijelenté, hogy ama határozat folytán, melynek értelmében a határkérdés sarkalatos pontja Londonban fog megvitatás alá kerülni, az intézkedésekben némi módosítás vált szükségessé, nevezetesen ama katonatiszt kijelölését illetőleg, ki a helyszínén a munka vezetésével fog megbízni. A kormányok között továbbá, hogy Lumsden Peterrel érintkezésbe lépett és kívánatosnak tartja, hogy ő és Stephen haladéktalanul Londonba jöjjenek.

Pétervár, május 6. Az angol parlamentben legutóbb folyt vitákról a Journal de St. Petersburg következőleg nyilatkozik: „A mit mindenkéltől megelégedéssel konstataálni akarunk, az az, hogy a vita alkalmával a katonai kérdést mellőzték és a tárgyalások oda tereltek, a hol Középpáziát illetőleg a két hatalom valódi érdekei feltalálhatók. Nem nyilatkozhatunk ma tüzetesebben, mert a futárt, ki Londonból a legutóbbi híreket hozza, e pillanatban várják Pétervárott, és tudni véljük, hogy a császár kormánya nem fog kéni, hogy hivatalos közlönye utján az ügyek valódi állását ismertesse. Ekkor a helyzet ismerete mellett lesz helye a nyilatkozásnak. Addig is azonban szabad lesz konstataálni azt, hogy az angol képviselőház tegnapi ülésében folyt vita alkalmával több, mint egy jellemző tény merült fel, és hogy a legjellemzőbb bizonyára Gladstone kormányelnök által az emir véleményét illetőleg tett nyilatkozat, melyből az tűnik ki, hogy Londonban és másutt léteznek emberek, kik még afghánabbak, mint maga Afghánisztán emirje, a midőn is Abdurrahman

Gyermekkori emlék

Gróf Grabowsky Sztaniszláv után (Folytatás).

Kértem őket, foglaljanak helyet, a mit alig mertek tenni, s mondtam, hogy mindjárt hívom apámat, ki derék öreg katona, és anyámat, minden nők e legnyájasabbját és szeretetre méltóbbját.

Szüleim nem kevéssé voltak meglepetve, midőn jelentem, hogy híruk és tudtuk nélkül vendégeket láttam; hanem nem pirongattak meg miatta s azonnal a lakszobába jöttek velem.

Az ur megengetőztöt és bemutatta magát, hogy ő zenetanító egy szomszéd városból, sétálni volt nejével és leányával, a vihar utólréte őket, kénytelenek voltak menedéket keresni, de mindamellett sem bátorítottak volna, ha a kis urfi oly jószívűen nem hiva őket s a többi. E közben oly siralmasan köhögött, hogy szüleim ép oly részvétellel néztek rá, mint én az imént. Atyám örömet jelenté ki, hogy; szolgálatot tette és megdicserít, mások előtt! Először történt életemben, ezt neked köszönhetem édes kis kékszemű anygomal a kinek fájdalmas képe a sűrű fog kisérni. Határtalanul büszke lettem, s mert atyám semmi esetre sem akarta a vendégeket elereszteni, míg a rossz idő elnem mulik, ez pedig jó tartós volt: elég időm maradt, hogy Helénel megismerkedjem.

Ő a legbizalmasabban közeledett hozzám, mint a romlatlan gyermeki kedélyeknél mindig történni szokott; kedvesen tudott csevegni, csakhamar nagyon jó barátságra léptünk. Miután engedelmet nyertem rá, körülvezettem egész házukban, a hol véleményem szerint igen sok látni való volt, mit példánul

khan számára is oly területet követelnek, melyről ő maga még tudni se akar.“

Miután az idézett hírlap még megemlíti, hogy a kért hitel csak csekély többséggel szavaztatott meg, azon óhajnak ad kifejezést, hogy a cüörtörtöki vitánál sikerüljön Gladstonnak csillapítani az izgalmat, melynek nincs létjoga. Oroszország ugyanazzal a nyugalommal nézhet e vita eredménye elé, melyet eddig is tanusított.

Debreczen az országos kiállításon.

Budapest, május 6.

Nagyon bajos dolog a budapesti országos kiállításról referálni; irni úgy, hogy az olvasó fogalmat szerezhesen magának mind azon látni és tanulni valókról, melyek itt lépten nyomon az ember szeme és képzelme elé tárulnak, vagy lehetetlen, vagy arra a nálaménál hivatottabb toll kívánatik.

Ha volt valaha tündér városról szó, úgy most beszélhetünk egy tündér városról, mely ma központját és találkozási helyét képezi az ország minden részéről felrúduló; sőt a külföldről is ellátogató nagy közönségnek. S mindenki, ki a kiállítás létrejötté felől csak kevéssé elmélkedik is, kénytelen bevallani, hogy Magyarország ezuttal valóban kitett magáért. Bebizonyította ezt először azzal, hogy hogy a rendezés a szó teljes értelmében kifogástalan, izléses; másodsor, hogy hazánkban van elég anyag és olyan, melylyel a nyilvános verseny terére lépni magunkat egyáltalában nem szégyelhetjük. Hát még ha e kiállítás kedvezőbb ipari, kereskedelmi és gazdasági viszonyok közt rendeztetett volna?

A gazdalközönséget természetesen a gazdasági és erdészeti kiállítás érdekli leginkább. A kiállításnak ezt a részét csakugyan a legdusabbnak lehet nevezni; a gazdasági csarnok hazánk terményeinek és egyéb gazdasági terményeinek és eszközeinek színét javát öszpontosítja magában; a méhészet és tejgazdaság különféle kezelési módját a legfelfoghatóbban tünteti fel, s kétségbe vonhatlan hogy városunk gazdalközönsége és Hajdú megye kiállított terményeivel és takarmányművel e csarnok díszét tekintélye mérvben emelte. Hozzá járul még a sikerhez az, hogy a közeli s távoli külföld szintén gazdagította a kiállítás és részét különféle productumaival. Lesz alkalmam a debreczeni gazdalközönségnek e csarnokban levő kiállítványairól egy közelebbi tudósításban bővebben szólni, felemlitem most, hogy a csarnok közepén balról Debreczen város két hosszú asztalt foglal el; nem messze ettől Hajdú megye gazdalközönsége és a debreczeni gazdasági intézet Szücs Mihály tanár által rendezett kiállítása vonja magára a látogatók figyelmét.

Ugyane csarnokban van elhelyezve Csanak József ribizli bora, a debreczeni juh tartó gazdaság gyapju mintái, Rikli J. Zelmos tollgyűjteménye és Kuczik Gábor szalonna és zsirneműi.

Noha a bor és egyéb szeszes italoknak külön-külön pavillonok lettek építve, mégis mivel minden csoportban collectív kiállítást rendeztünk, a Debreczenből felhozott borok szeszek és ezetek együttesen vannak csoportosítva és kiállítva a borsarnokban.

A nagy iparsarnok minden egyes csoportjában képviselve vannak a debreczeni kiállítók, még pedig mint első tudósításomban jeleztem, előnyösen elhelyezett szekrényekben; a baj csak az, hogy a szekrényekre feliratok még nem készülték el, s így a látó

atyám régi fegyverei, anyám gipsz szobrocskái, az aczélmetszetek a falon és a többi nevezetesség. E közben gyermekes kíváncsisággal tudakozódtam Helén és szülei házkörülményei felől s a kis lány bizalmas közleményeiből megtudtam, hogy biz azok nem a legfényesebbek; a szegény zenetanítónak sokat kell dolgoznia, hogy családját a legszükségesebbekkel elláthassa.

— Az apa szivesen dolgozik, — mondá a kis leány, — hanem a mama sokat sir; fél hogy a papa megerölteti magát, az orvos ur pedig ugy nyilatkozott, hogy hajlandósága van a sorvadásra.

— A sorvadásra? — mondám én oly gondolkodó képpel, mintha a világon senki sem értene jobban e betegséghez, mint én.

— Meg lehet a sorvadásban halni? — kérdé a kis lány, és könnyek homályosították el nagy ragyogó szemét.

— Megvan-e már a papa harminczéves? — kérdém én, még mindig az előbbi fontos ábrázattal, sőt még fontosabbal, ha lehetséges.

— Igen! már harminczhároméves! — szolt Helén, aggályosan tekintve rám, mint valami orakulurra.

Erzem egész fontosságomat.

— Akkor ne féljen, — mondá ki a határozatot, — akkor nem fog a papa meghalni.

Biztosságom, melylyel e nyilatkozatot tettem, nagyon megnyugtatta őt. Nekem jól esett látnom, mint derült ki apránként az elborult kis arc s a nagy szemek mint kezdenek ismét mosolyogni. Hanem az elborult ég is kiderült apránként s a nap is mosolyogni kezdett ismét, sokkal hamarabb, mint mindketten ohajtottuk. — Csakhamar apám hangját hallottuk, a ki nemmet kiáltá és hi-

gató közönség tájékozatlan a kiállító és a tárgy származása iránt; de ezen csodálkozni nem lehet, mert az illető vállalkozóknak több mint tizezer czéget kell készíteni. Remélhető, hogy a czégtáblák e hó közepéig elkészülnek — E csarnok képezi a kiállítás díszét; ebben a tárgyak a beosztás szerint a VII-ik csoporttal, a vegyészeti iparnál kezdődnek. E csoportban Debreczen hat kiállítóval van képviselve. A VIII-ik csoport, éllelmi szerek, szintén meglepő látvány; itt három kiállító van, kik közül eddig is, míg a tárgyakkal közelebb részletebben foglalkoztam, felemlitem, hogy Szármay Mihály hentes mester tíz méter hosszú kolbásza általános bámulat tárgyat képezi, s jó reklámot csinál a debreczeni csárdának, a mennyiben a felgyesztett étvágy következtében a közönséget a debreczeni csárdában megizlelni a kolbászt.

A X-ik csoportban figyelem tárgyat képezik a közönségnek Tóth Bálint fazekas mester Beuss főherceg német nagy követ által már megvásárolt cserépedényei.

A vas és fémipar (XI. csoport) gazdagon van képviselve városunkból; e csoport ugy szólnak az ipar csarnok közepén van elhelyezve és sok mézőt vonzanak különösen Górov y Miksa sodrony műgyártmányai, Némét Gyula és Veréb Lajos kapube-tétei.

A bőripar csoportjában szintén több debreczeni kiállító szerepel; különösen di csérik a kiállított bőrüket s Mayer Ferencz kulacsait, a papiros iparnál Ávid házy Kálmán kitűnő könyvkötő munkáját, a kötőszövészetnél és fonó iparnál Baum Miksa gyártmányait, Gáál Lajos hálót. A ruházati iparnál Huber József fekete öltönye vonja magára a szakértők figyelmét.

De már nem folytatom tovább, ezek inkább majd a részletes méltatáshoz fognak tartozni, de ezzel csak jelezni akartam azt, hogy Debreczen város a kiállítás ipari részének sikeréhez is nagyban hozzájárult.

Erdekelve vagyunk még a házi iparsarnokban a debreczeni kereskedelmi és ipar kamarának a szalma kalap ipart felütiúttó igen szép gyűjteményes kiállításával valamint a gazdasági csarnokban, szakértők által már czélszerűnek nyilvánított gazdasági gépekkel, s végül a mely a jó hír nevet már kezdetben kivívta, egy depr. csárdával, mely a többi vendéglők között aránylag legtöbb látogatóval dícselkedhetik.

A kiállítás látogatottsága most még nem mondható nagygnak, bár a rendező bizottság gondoskodott és folyton gondoskodik, hogy a közönség tanúságos tapasztalatok, szórakozás és látványosság tekintetében hiányt ne szenvedjen. Azon kívül hogy este 6 órakor féjfélig érvényes jegyeket 20 kr-t ad ki a közönségnek, gondoskodott állandó zenekarokról, elegendő számu vendégekről, panorámáról, mely valóban ritkítja pártját és nálunk egyedüli e nemben. S a midőn est beál, s a csillagok fényleni kezdenek, kigyulnak a világlámpák is, az egész városilag vatoságos fényárban tűnik fel a szemelőt előtt, s a területen elővarázolt gyönyörű épületek, a fák lombjai, a rengő fűszálak fantasztikus fényben uszva, hirdetik a tudomány, a művészet, a szorgalom dicsőségét.

Grünvald József.

Az országos kiállításból.

— A kiállítás látogatottsága. A látogatók száma a megnyitás napján megközelítette a 25,000 et s a második napon is túlhaladta a 10,000 et. A kiállítási napi pénz-

vott a lakszobába. Futva megszorítam a kis leány kezét, és kérdém, hogy nem fogom e viszontláthatni. Azt felelte, hogy ő is igen szeretné, s mivel azelőtt lovarról is volt szó, hozzátévé, hogy a mikor tetszik, átlovagolhatok a szomszéd városkába, nem messze van, s igen szivesen fognak látni. Azután futottunk le a lakszobába.

Atyám nem egedé, hogy vendégeink gyalog menjenek haza, ami a gyengélkedő zenetanítónak bizony ártalmas is lett volna; harczfias udvariasságával, mit tőle mindig elváthatnának képzélek, befogatott kabriólettünkba, s a kis család ugy hajtattott haza.

Távozásuk után még szüleim beszélgettek felőlük; atyám is, anyám is dicsérelte az ifju házaspár illemes szerénységét s a kis leány jó nevelését. Atyám szánakozva tette utána, hogy kár miszerint a derék férfi nem sok idő múlva meg fog halni, mert a legtisztességesebb sorvadás van nála kifejlődve. Ez alkalommal nem bátorítottam ellenkező véleményem nyilvánítani.

Miután a visszatérő kocsist körülményesen kikérdeztem, harmadnapra valóban átlovagoltam a szomszéd városkába, anélkül, hogy otthon egy árva szóval engedelmet kértem volna. A zenetanító nem volt otthon, midőn sarkautyusan és lovagostorral megérkeztem; csak Helént és anyját találtam honn, akik a legszivesebben fogadtak, valamint a csakhamar hazajött zenetanító is.

Amint meggyőződtem, igen szerény körülmények közt éltek s Helén még most sem tudott magához térni a mi „várunk“ szépsége által okozott bámulatból, a mint magát ki fejezé. Kérdeztem, hogy szeretne-e ott lakni? Egy kicsit gondolkodott, aztán ragyogó szemekkel felelt:

— Igen, de nem szüleim nélkül;

táraknál a bevétel a megnyitás napján 2700 frt s a második napon 4900 frt. volt. — A jegyváltás a napi pénztáraknál általában csekély mérvű, mivel a fővárosi közönség tekintélyes része bérletjegyet váltott s napi jegyeit is inkább a tözsdékben s kereskedészekben váltja meg, a vidékiek pedig a vasutik kedvezményjegyekkel együtt váltják meg bérletjegyüket is. Bérletjegyek után eddig körülbelül 80,000 frt folyt be.

— Foucher de Careil gr. bécsi francia nagykövet ismételve meglátogatta a kiállítást s első sorban a nemzetközi és magyar gépesarnok tárgyainak szentelte figyelmét. — A nagykövet csodálkozását fejez é ki a fölött, hogy a francia és angol gyárosok oly rövid idő alatt a magyar iparosokban oly hatalmas versenytársakra akadtak. A nagykövet ezután az erdészeti pavillont tekinté meg, majd a közlekedési miniszterium pavillonját, melyről megjegyzé, hogy vasuti kiállítás a legtükéletesebbek egyike. A nagykövet, ki tegnap délután hagyta el fővárost, megjegyezte, hogy legközelebb ismét ide jő a kiállítás bővebb tanulmányozása végett.

— A kiállítás francia vendégei. Párisból a következőket írják: A francia íróknak és művészeknek a budapesti kiállításra való lerándulása, melyről a lapokban már szó volt, közeledik megvalósulásához. E napokban érkezetlet tartottak Jules Claretie lakásán s csak az utazás időjének megállapítása iránt mutatkoztak eltérések, úgy hogy a kérdés még függőben maradt. A kirándulásban résztvevőkhez csatlakozott utjában Burai ismert operette szövegíró is, ki ez alkalommal tanulmányozni akarja a magyar népiéletet, mert legközelebb magyar tárgya operettet készül írni. Barani most legbüggöbber terjesztője a csoportos kirándulás eszméjének.

— A bécsi közsegtanács és a kiállítás. A bécsi közsegtanács Backer és társai a következő indítványt terjesztették elő:

„A monarchia tulsó felének központjában néhány nappal ezelőtt kiállítás nyitott meg, a mely fényes bizonyosságot tesz egy egész ország értelmességéről és tettejéről. Budapest fővárossában, egy áldott ország kulturális érdekeinek központjában, Magyarország most sok évi szorgalmának, öntudatos haladásának diadalát ünnepli. Bécs városa élénken osztozik örömben a testvérvárosnak, mely a monarchia inensző felé fővárossá iránt jó és balsorsban annyiszor nyilvánított élénk rokonszenvet. Tekintettel a magyar országos kiállítás kulturális jelentőségére és azon magas feladatra, melyet a dynastia és közös érdekek által hatalmasan egygyé kapcsolt monarchia két fővárosának teljesíteniük kell, az alulírottak indítványozzák: A polgármester ur megkerestetik, hogy Budapest fővárosának a magy. orsz. kiállítás alkalmából, alkalmas módon fejjezze ki Bécs városa szereznekeivánait.“

Ezen indítvány egyhangul elfogadtattott. — A bécsi közsegtanács haladó párti clubjának elnöke Bächer közsegtanácsos, a club tegnapi ülésén azt indítványozta, hogy a club határozza el, hogy meglátogatta a budapesti kiállítást és a kirándulásban való részvételre szólítsa fel a közsegtanácsban elnökségét és azon tagjait, akik nem

Helén, korához mérve, igen jól zongorázott; gyönyörködve hallgattam s midőn távoznom kellett, alig bírtam, magam a kedves család köréből kiszakítani.

Természetesen nem titkoltam el látogatásomat otthon. Nem ugy voltam nevelve. Szüleim mosolyogtak fölöttem, s atyám ujjával megfenyegette tréfásan mondá:

— Héj kujon! már kezded az ostobaszkodást? Azt mondom, hogy nekem a szép kis Helén szeméibe ne pislogass nagyon mélyen.

Erzem, hogy fülem tövéig elpirultam. Bizonynya! először pirultam el hasonló ok miatt. Majd széttörtem a fejemet a gondolkozás miatt, hogy mi oka lehet zavaromnak és nem bírtam kitalálni.

Annyi volt az egész, hogy nagyon jó szívvel viseltetem a kis Helén iránt, gondolom, talán legjobbal a világon iránta apám és anyám után. Osszehasonlítam őt az öreg tanárnak szintén kis leányával, a kinél kosztont valék, s azon fölfedezést tettem, hogy az hasonlíthatlanul rosszabbul zongorázik, mint Helén; nem is lehet zongorázásnak nevezni, a mi kalimpálást azon a szerencsétlen; hangszeren véghezvisz, melylyel sokszor éjtett tanuláson közben csendes kétségbeesés nem oly nyájas, szádrésznyire sem oly szép mint Helén, szóval. hogy az egészen más leány, mint Helén.

— Ha egyszer nagy és tiszt leszek, — gondolám elalvás előtt, — feleségül veszem Helént.

Es akkor éjjel Helénről és lakadalmamról álmodtam.

(Folyt. köv.)

tagjai a clubba költöztek az előke

— A kiállításból Budapestre költözött van a kádics Molay, ezikkeket állítottuk át a trón alatt megszólaltatott, a mit e nek megszöngő érdekes török. kedő Konstant Saliha szer

A „

A hozzájárult kérdése lasztás nélkül a kívánt felvilágosított meg a csodtömög nyel, ezen ok bizása folytán legsűrűbben inást és tájékozani a követke

1. Egyes csodtörvény részben, sem e 2. A csodtett megmutat, közvételni és ami fog jönni anny ház, mint a fe volt 150,000 ben kitett oss a vagyonállás sívák 1,706,01

3. Minthett három há né a csodhite körültekintést adósnál kintle behajtása, ha kíván: egyne hogy a tömeg osztatott — a

A csodv első gondjaink lehető legrovi tékesítése, az adóssal, ezerb hat összesen e számmal, ne elszámából ped nélküli is önké társra elegendő lehet.

4) Az 1 mérleg 26353 ványt mutat konstataált 150 frt, 22 kr. r csak egészen frt 78 kr. ves E szerint Debrecze

Adakozzu

A fővár Nyilvay I dokon kedvelt kedvence jele dapesti kórhá tegségben, m i

E sorok ségben, mely elkényeztető mélyebb részv

Hat évig zönségnek mi ünneppettetés

emlegetjük m sedéssel odaa hogy igazán melyekkel mi

tüntetése gya Egy egy kis fo jó debreczeni igyekezett sz fényes jelét e

Nyilv hálátlan. Ő s ha szegény lérit is átadta

Es ez kedvelt asso nyogyithatlan Van-e a debr fájo részvétel

Adakozá seget és küll hölgyeit, a k

ítás napján 2700 frt. volt. — A araknál általában városi közönség et váltott s napi ben s kereskedé tek pedig a vasut, t váltják meg egyek után eddig be.

l gr. bécsi fran- meglátogatt. A emzetközi és ma- szentelte figyel- dalkozását a francia és y rövid idő parosokban ny társakra ezután az erd- majd a közleke- t, melyről meg- kiállítás a k egyike. A an hagyta el fő- egközelebb ismét tanulmányozása

zia vendégei. ak: A francia budapesti kiállít- ról a lapokban valóságához. E tak Jules Cla- utazás idejének koztak eltérések, góben maradt. A esatlakozott ujab- szöveg-írás is, yozni akarja a özelebb magyar ni. Barani most ortos kirándulás

ács és a kial- Backer és ányt terjesztet.

nek központja- állítás nyitottat- ágót tesz egy és tetterejéről. aldott ország ntjában, Magyar ának, öntudatos í. Bécs városa testvérvárosnak, í fővárosra iránt ylva utított élénk magyar országos éria és azon ma- stia és közös ér- é kapcsolat mo- yesíteni kell, s: A polgármes- Budapest fővá- alkalmából, Bécs városa sze-

y hangulag ség tanács ha- Bächer község én azt indítvá- za el, hogy meg- st és a kirán- ltsa fel a közsé- gjait, akik nem

gen jól zongorá- s midőn tá- magam a kedves

oltam el látoga- voltam nevelve. s atyám ujjával d: ded az ostobás- nekem a szép kis nagyon mélyen. ég elpirultam, el hasonló ok met a gondol- het zavaromnak.

ogy nagyon jó én iránt, gondo- ránta apám és t az öreg ta- t, a kinél kosz- tettem, hogy bul zongorázik, ongorázásnak ne a szerencsétlen; yel sokszor ej- kétségbe esésbe yre sem oly szép egészen más le-

tiszt leszek, — eslegül veszem és lakadalmam-

ajai a clubnak. A club megbizta az el- köket az előkészületek megtételével.

— A kiállítás törökjei. A Szerajevó Budapestre az országos kiállításra jöttek. Budapest a nagy tekintélyben álló Musa Hadis Molaya basmuktárt, ki itt boszniai szükeket állított ki és árul el. A derék basmuktárt a trónörökös a kiállítás megnyitása alatt megszólította s vele hosszabban beszélt. A mit a kitüntetett sietett földieit megüdvözölni. Kivüle van itt még két érdekes török. Az egyik dohánynagykereskedő Konstantinápolyban, a másik Muhics Salihaga szerajevói földbirtokos.

A „Tisza“ csődje.

A hozzám szóbeli vagy postai uton in- kézett kérdésekre készséggel s lehetőleg hasznos nélkül megadtam s megadom ugyan a kívánt felvilágosításokat, minthogy azonban a csődítómeg levelezése roppant munkát igényel, ezen okból, de a csődválasztmány meg- állapítása folytán is, azon kérdésekben, melyek leggyűrűsebb intézetnek hozzám felvilágosi- tást és tájékoztatást kívánnak a feleknek nyuj- tani a következőkben:

1. Egyes hitelezők kiizetését, mint a csődítómeg rendleteivel ellenkezőt, sem részben, sem egészben nem eszközölhetem.

2. A csőd megnyitása napjáról elkészít- tett mérleg, mely 1.261.306 frt. kr. értéket mutat, közelebb fog szakértői vizsgálat alá vetetni és amint előre látható változás alá fog jönni annyiban, hogy a budapesti három ház, mint a felszámoló bizottság constatálta volt 150,000 frttal kevesebbet ér a mérleg- ben kitett összegnél. Ennek számbavételével a vagyonállás 1,000,000 frttal haladna. A pas- sivák 1,706,013 irtot. 81 krt. tesznek.

3. Minthogy a tömeg-vagyon az emli- tett három házon kívül, melyek értékesítésé- nél a csődítómeg érdeke a legfontosabb körülményt igényli, több mint négyezer adósnál kintlevő követelésből állott, melynek behajtása, ha mind tisztában volna is, időt kíván: egyenlémű hitelező azon állítása, hogy a tömeg már pénzé tetetett, sőt fel is osztatott — alappal nem bír.

A csődválasztmánynak s nekem is leg- első gondjaink között tartozik a csődítómegnek lehető legrövidebb idő alatt eszközölnöd ér- tékesítése, azonban a négyezeret haladó adóssal, ezérhatszázat haladó hitelezővel, te- hát összesen csaknem hatezer emberrel való elszámolás, nem kis feladat. A hitelezők nagy számából pedig minden további magyarázat nélkül is önként foly, hogy részleges felosz- tásra elegendő pénz csakis nagyobb összeg lehet.

4) Az 1883 decz. 31-éről összeállított mérleg 26353 frt. 22 kr. részvénytöke marad- ványt mutat ugyan: de a házak értékénél constatál 150,000 frt. különbözet azon 26353 frt 22 kr. részvénytöke maradványt nem csak egészen felemészti, sőt további 123,646 frt 78 kr. veszteséget állapít meg.

E szerint a részvénytöke elveszett. Debreczen, 1885. Május 5.

Szlágyi Károly.

A „Tisza“ bizt. tár. felszámolásában cég csődítómeg gondnoka.

Napi hírek.

Adakozzunk Nyilvay Irma javára.

A fővárosi lapokban olvassunk, hogy Nyilvay Irma a szony, a vidéki szinpa- dokon kedvelt énekesnő, közönségünk egykori kedvence jelenleg a verestkereszt-egylet bu- dapesti kórházában fekszik gyógyíthatatlan be- tegségben, mindenkitől elhagyatva.

E sorok bizonyára a debreczeni közö- nségben, mely az egykori kitűnő művésznőt elkényeztető szeretetében részesítette, a leg- melyebb részvétet fogják felbresztetni.

Hat évig volt ő kedvence a Debr. kö- zönségnek minden felléptekor valóságos kis ünnepeletetésnek volt részese, és hányzor emlegetjük még ma is, hogy ő milyen lelke- sedéssel odaadással, tűzzel énekel, játszott hogy igazán megérdemelte azokat a tapsokat, melyekkel mi művészetének megérdemelt ki- tüntetése gyanánt elárasztottuk.

Egy egy jutalomjátéka alkalmával mint- ha egy kis forradalom volna készülöben; ez a jó debreczeni közönség teljes érdeklődéssel igyekezett szeretetének és ragaszkodásának fényes jelét adni.

Nyilvay Irma a sohasem volt azért halátlan. Ő a szeretetet megosztotta velünk s ha szegény kopogtatott ajtaján utolsó fil- lérit is átadta.

És ez az egykor ünnepelet művésznő, kedvelt asszony, ma nyomorban sanylik, s nyogyíthatatlan betegség gyötöri a kórágony. Van-e a debreczeni közönségben valaki, ki fájt részvétet ne érezne, s ne sietne a ked- velt művésznő nyomorának enyhítésére.

Adakozásra kérjük fel azt a jó közö- nséget és különösen városunk nemes érzésű hölgyeit, a kik bizonyynál az ő ösmert jó

szívességükkel fognak igyekezni most segíteni a meg nem érdemelt sorsra jutott Nyilvay Irman.

Mi a begyulandó összeget rögtön a kel- lö helyre jutatjuk, S az adakozásokat napon- kiint nyugtázní fogjuk.

Megnyitják az adakozást; Fischbein Ignác 2 frt. Vértesi Arnold 2 frt. Karczag Vilmos 1 frt. összesen 5 frttal.

— Kinevezés. Ujházi Sándor városunkban jó emlékbem elő ügyvéd, miskol- czi törvényszéki jegyző, az ottani járásbíró- sághoz eljárás bíróvá kinevezett.

— Tanító képe-ségi vizsgák tartattak e hét első felében a főiskolában. Összesen 18 tanító jelentkezett, kik közül azonban egy hirtelen betegsége miatt a vizsga előtt aissza- lépett. A vizsga szabályzatnak azon kedvez- ményét, hogy az összes tantárgyakból két izben lehet a képe-ségi vizsgát letenni, tizen egyen vették igénybe. Hat oklevél lett kiál- litva, három jeles és a másik három elegendő osztályzatú. Jeles oklevelet nyertek: Szél György szoboszlói, Nagy János viski és Szilágyi Gábor mihályfalvai tanítók.

— Bucsuebéd. A nagyerdő vendégöl- jében ma délbem díszes társaság gyűlt egybe a debr. törvényszék egyik érdemes tagjának Cserezy Sándor tsvéki bírónak városunkból távozása alkalmából. Az ebédem a törvényszék s számos hivatalos testület kitűnő tagja és az ügyvédi karból igen sokan vettek részt. — A távozóra, ki oly kedves emlékeket hagy maga után Debreczenben, valamint a debr. törvényszék érdemekben gaz- dag elnökére Szőgyény Istvánná számos fel- köszöntök mondatok. A jókedvő társaság a késő délutáni órákig együtt mulatott.

— Tíz éves találkozás tartott ma városunkban. Azok jöttek össze, kik 1875-ben végezték hittani tanulmányaikat. Ezek közt van Dombi Lajos n. váradi lelkész és Kósa Ede.

— Halálozás. Vá s á r h e l y i Sámuel debreczeni polgár folyó hó 6-án szerdán dé- lután 2 óraker életének 79-dik évében hosz- szas szenvedés után jobb létre szenderült. Hüit tetemei folyó hó 8-án pénteken délután 3 óraker előbb a Hatvan utca 1531 számú háznál, majd a nagytemplomban tartandó gyászszertartás után a Hatvan utcai ref. sírkertben fognak öröknyugalomra tetetni. Mely végtisztességételre a megboldogultnak rokonai, barátai és ismerősei tisztelettel meg- hivattak.

— Muzem. Mult évi október 20-dikán közöltem azon tiszelt ügybarátok névsorát, a kik a főiskolai muzemot egy vagy más érdekes tárggyal megajándékozták, Tardy Sándor b. ujfaluú földbirtokos uralr re- kesztvén be a névsort, kinek ajándékait 16 szám alatt soroltam el. A buzgalom azóta sem pihent, sőt nem is lankadt. Nevezetesen: 1. Lakatos Aladár 1. oszt. tanuló egy feltűzhető, három veres szem alaku emallal díszített zöld gemmát ajándékozott, Kis Kágyáról. — 2. Kovács Dénes realisk. 1. oszt. tanuló egy ezüst pecsétnyomó gyűrűt egy szarvast ábrázoló czimerrel. Találatott kis-mester utczán egy udvari kertben. — 3. Gál Ferencz VI. oszt. tanuló egy darab fürt alakú barnapatot. — 4. Gál Kálmán I. oszt. tanuló egy darab Pýrit jegecz csoportot. — 5. Török Pál elemi oszt. tanuló 25 darab apróbb ásványt. — 6. Király András északkeleti vasuti pályáról neje, ki már más- kor is részeltette a muzemot buzgó figye- lembe, — egy apró gemmet (Ardea minuta). — 7. Papp Szilárd V. oszt. tanuló egy sündisznót. — 8. Szabó Árpád I. oszt. tanuló egy házi galambot. — 9. Klekner Manó ur egy kanalas ruczát (Anas dypeata). 10. Szikszay Lajos építő mester egy pe- csetnyomót, melyen Magyarország czimere van korona nélkül, s körülirat ez áll: A debreczeni katonai térparancs- nokság pecsétje. Evszám nincs. — 11. Górovy Miksa ur két db. konyhasó jegecz csoportot s egy földes tömör darabot. — 12. Simon Miklós ur egy Gólyalábú Töcsöt (Hypsibates himantopus. Gólya Sneff). — 13. Gyulay István ur egy füles vöcsköt (Po- diceps auritus), 14 Körner Adolt ur egy fejér és veres selyem zászlószalagot, melye- ket Kossuth saját kezével kötött fel egy sza- badságharcsi zászlóra. Továbbá két darab komáromi helybeli papir váltópénzt, 5 és 10 krost, 1849. jul. 13. és 15-dikéről. — 15. A debreczeni függetlenség kör azon Lőrincsik László helybeli ötvös által készített ezüst íróttolat, melylyel a párt 1878. jan. 1. néhai Szathmáry Károlyt elv- szilárdságáért megajándékozta. 16. Tardy Sándor b. ujfaluú földbirtokos ur egy Ob- sidián Nudust, 13 pattantási lappal, melynek magassága 7, kerülete 17 cm. To- vábbá egy kővésőt Nephritből, melynek fókán oly bevölgyelés van, mintha az egy furt lyuknak fele volna Végezetre két darab lapos cserép töredéket, melyek mázatlanok, sötét hamuszínűk, kívül-belül likacsosok, egyik lapon szépen kismotottak, s művészi kezekre valló domborművü disztiményvel vannak ellátva; egyiknek összefont ágak, s másikon egy göndör s dus hajjal körözött emberfő bajusz és szakál nélkül. Fogadják a tisztelet adakozók legszivesebb köszönetemet. Debreczen 1885. máj. 6. Kovács János főis- kolai gym. tanár és muzemőr.

— A király a sajtóról. Az udvari es- télyen a király Halász Imre hírlapírótól és miniszteri osztálytanácsostól behatóan tuda-

kozódott a sajtó magatartásáról is a kiállít-ással szemben. Halász Imre sietett ő felsége előtt kijelenteni, hogy a magyarországi sajtó lelkesedéssel karolta fel, támogatta és támo- gatja folyvást a kiállítás ügyét, mire ő fel- sége ezeket mondá: „A lelkes magyar sajtó- tól, mely minden nemzeti ügynek oly sok- kat használt, nem is várhattunk kevesebbet.“ Tudakozódott ezután a külföldi sajtó képv- seltetéséről is, és jól esett tudomásul vennie, hogy a külföldi, főleg a bécsi sajtó nagy ér- deklődést tanusit a kiállítás iránt.

— Eljegyzés. A „Bika“ kávéház szép cassiernőjét Henz Viktóriát a helybeli 39 ik gyalogezred őrmestere Berg Károly eljegyezte.

— Ertesítés. A debreczeni dal és zene- egylet által a Hungaria udvarkertjében f. é. máj 9-én tartandó dal és zeneestély műsora következő: 1. Ünnepi dal Huber Károlytól, 2. Népdal egyveleg id. Ábrányi Kornéltól, 3. Dalünnepen Thern Károlytól, 4. Népdal- fűzér Lányi Ernőtől, 5. Olyan a te dalod Huber Károlytól, 6. Szabadságdal Huber Ká- rolytól. Dalok közben Rác Károly (előbb Oláh Józsi) jeles népzenekeura szórakoztatja a közönséget. Debreczen, 1885. máj. 7-én. Márk Endre elnök.

— Jótékony esőzés. Az esővel mely valahára megáztatta a szomjas földeket, gaz- daink reménye újra visszatért, mert az eső rendkívül jótékonyan hatott a növényekre. Mint az előtűnk fekvő tudósításokból látjuk az ország számos vidékén esett. A főváros- ban és környékén valóságos zápor volt. Me- gyéneknek is bőséges rész jutott az ég áldá- sából. Az áhítozva várt eső a földeket jól- megndvesztette. Egész szükség volt erre, mert a szárazság oly katasztrófába látszott bennünket sodorni, hogy ha az eső benem köszönt, gazdaink az 1885-iki aratás lehető- ségéről vegképpen lemondanak minthogy az őszi vetés-k eső hiányában cseppet sem fej- lödtek, a tavaszikak pedig alighogy kikelték, drótféreg által a földből kiszorítottak, sőt a megmaradt rész is sinylett. Ilyen előzmények után a mostani eső nagy vigasztalása a sze- gény gazdaembernek és jótétemény az egész országra.

— A beregszászi orgyilkosság ügyé- ben érdekes leleplezések kerültek felszínre, de a melyre természetesen a vizsgálóbíró nem terjeszti ki figyelmét Fü tanuk beszéltek, hogy jóval a merénylet előtt Veres Erzszi gazdája L. Pál, mint kurióziumot említette fel elő- tük, hogy töle Veres Erzszi, mint vadász em- bertől Pinta Emma megbízásából mérget kért. Ő mindjárt gyanította, hogy a mérget bűnös cözérra kívánják felhasználni. „Majd felültel- lek én bennetek“ gondola magában s adott is Veres Erzsziuk mérge helyett feterweiss (sikport) mit Pinta Emma állítólag a Pap- hazinál ételébe kevert, de töle kis rosszullé- ten kívül egyéb baja nem történt. Ez idő óta Pinta Emma folyvást haragudott L. Pálra.

— Összehasonlító statisztika a f. é. április 12-étől április 18-ig terjedő hetén Bu- dapestben élve született 279, meghalt 255; Debreczenben szül. 34, elh. 23; Pozsonyban született 26, elh. 51; Kecskeméten szüle- tett 35, elh. 38, Aradon szül. 27, elh. 39, Temesváron szül. 43, elh. 24, Nagyváradon szül. 36, elh. 24; Kolozsvárt szül. 24, elh. 32; Kassán szül. 20 elh. 18; Sz. Fehérváron szül. 9, elh. 12; Kun-Félegyházán szül. 29, elh. 10.

— Menet-jövet jegyek a budapesti országos kiállításra a magyar északkeleti vasut vonalaia a következők napokon fognak kiadni hétfőn és estörtökön a kassa s. a. nyhelyi, a m. sziget szerencsi, munkács bátyui és ungvár tuzséri vonalokon kedden és pénteken a királyháza debreczeni és a kúsvárda nyiregyházi vona- lakon. A M. Sziget, Técső. Bustyaháza és Huszt állomásokon kiadandó jegyek a gyors vona- tokra is érvényesek.

— Helyiség változtatás. Forgách Károly helybeli jónévű ékszerész jelentéke- nyen megnagyobbított, dusan berendezett arany és ékszer üzletét az Örvényi féle gyógyszerár mellett épült — bolthelyiségbe helyezte át. E városunknak is diszére való tisztelet ajánljuk a közönség figyelmébe.

— Elegánsan kiállított árjegyek kö- küldetett be hozzánk. A 135 lapra terjedő árjegyeket a „Kunz József és társa“, nagykereskedő cég adta ki Budapesten, A cégnek Debreczen, Bécsben, Nagyvá- radon is van virágzó társulata. A fehérművü gyártmányok valamennyi válfaja fel van sor- olva a vaskos füzetben. nemcsak, hanem pár százra menő képpel vannak illusztrálva a különféle szebbnél szebb fehérművü tár- gyak s bejegyezve egyszerűsind a megsza- bított igen mérsékelt árak. A cég debre- czeni női divattermét — mely fenállása óta méltán vivta ki hölgy-közö- nségünk elismerését és pártolását — ajánl- juk az illető vásárló közönség figyelmébe.

— Magas jutalék mellett rövid, próba idő után pedig fizetéssel, egy jó bizonyítvá- nyokkal ellátott szorgalmas férfi, szükséges háziésköz elárúsítása céljából, mint városi ügynök azonnali kaphat állást. Bővebben e lap kiadóhivatalában.

— Figyelmeztetjük olvasóinkat lapunk mai számában foglalt, Kaufmann és Simon urak Hamburgban, hirdeté- sőkre. Kinek hajlama van egy érdekes és csekély költséggel járó szerencse próbára, an- nak a részvétel, ama államilag biztosított sok nyereleménytel telruházott pénzsorsoláshoz legmelegebben ajánlható.

Csekély költség mellett nagygyőremény van biz- tosítva mindazoknak a kik Brandt Rikárd győrszerész svájci labdacseit használva (dobozonkiut 70 kr. a győg- szertárakban) testöket kitisztítják s ez által azt új életre serkentik s megerősítik. Minthogy Magyarorszában Brandt R. győrszerész svájci labdacseinak különféle utánzatai léteznek, arra kell gondosan figyelni, hogy minden dobozon, czéggjegyül, egy fehér kereszt véros mezőben s Brandt R. névaldírása meglegyen.

Legujabb.

(„Debreczeni Ellenőr“ eredeti távirata.)

BUDAPEST. máj. 7. A képviselő- házban a közlekedési miniszter benyujtá a mátrai helyi vasut kiépítése iránti ja- vaslatot. A vizjogi tjasvalat tárgyalásá- nál Hodossy Imre a napirendről levételt indítványozta. Széchényi ellenzi ezt, mint- hogy a javaslat legkiválóbb szakférfiak közreműködésével készült. Szilágyi és Almásy az elnapolás mellett, Darányi ellene szóltak. A miniszterelnök hosz- szabb beszédben szólt az elnapolás ellen, mire a ház Hodossy indítványát elvetette s az általános tárgyalást megkezdte.

BERLIN. Máj. 7. Tegnapi déltután egy munkást elfogtak; ki követ dobott a császári palota ablaka felé. A császár nem volt a palotában.

Felelős szerkesztő és kiadó laptulajdonos
Vértesi Arnold.
Főmunkatárs: Karczag Vilmos.

Nyilt-tér.

Dr. Deák,

budapesti fogorvos,

(ezelőtt Berlinben lovag Dr. Guérard ud- vari fogorvos és udvari tanácsos segéd- orvosa) Debreczenbe tévén át működ- dését, tisztelettel jelenti, hogy mindeneműl FOG- és SZAJBETEGSÉGET

gyökeresen kezel, odvas fogakat a legkiválóbb anyagokkal töm (plombiroz.) úgy, hogy azok hosz- szu éveken át használhatók maradjak. Készít egyes műfogakat és egész fogsorokat a legujabb amerikai légnyo- matu szerkezet szerint.

A fogkö, vagy bármily lerakodmány által éktelelné vált fogakat kitisztítja.

A használhatanná lett fogakat és gyökereket eltávolítja.

Rendel. d. e. 9—12-ig és d. u. 2—4 óráig, HAJDU-ház 1-ső emelet, a „Bika“ szállodával szemben.

Bejárat Nagycsapó-utca 1-ső kapu.

LAKÁS.

Egy nagy terem, három szoba, s egyéb mellékhelyiségekből álló, jelenleg honvéd tisztú kaszinónak használt helyi- ség, piac-utczán Szikszay-házban minden órában kiadó.

Értekezhetni a kaszinó igazgatója Szilágyi Béla százados uralr délelőtt 9-től 12-ig a péterfia-utczai gyalogsági lakta- nyában.

Ezen helyiség butor vagy egyéb raktárnak is igen alkalmas.

Önkéntes árverés.

Néh. Kraynik Alajosné hagyatéká- hoz tartozó házi butorok, és eszközök között egy zongora és több szebb butor darabok e hó 11 és esetleg 12-én regeli 9 óraker a Szt. Anna utczai 2544 sz. háznál árverésen elfognak adatni.

Debreczen 1885 évi május 7-én.

Gerzon Ödön

végrend. végreh. és gyám.

A kiállítás látogatóinak

szépen butorozott lakások, külön bejá- rattal az Andrassy (-ugár) uton 1 forint 50 krtól 3 frtig személyenként és na- ponként — beleértve a szolgáltatást is — minden egyéb illeték nélkül kaphatók.

Egész családok és nagyobb társasá- ságoknak megfelelő engedmény, megren- delések következőleg czimzendők:

Rosenberg és Tca,
Budapestben, Eötvös-utca 23. sz.

A konyári FÁY-SÓSTÓ FÜRDŐ

május 1-én megnyitott.

Csuszos, kösvényes szenvedelmekben, — hasüregi vérbőség, pangásos vérkeringésben, máj-, lép- és méhdaganatokban, aranyér és rástykórbán, görvény-kórbán, nyakmrigy daganatban, a takhártyák hurotos bántalmaiban, fehérfolyásban, görvényes tekélyekben s végre az idült kútegek különféle alakjaiban szenvedőknek ajánlatik.

Jó ellátásról, valamint izraelita konyháról is gondoskodva van, a mennyiben az izraelita konyhát GROSZMANN SIMON ur H.-Bagosról vette át.

A fürdőigazgatóság.

Üzlethelyiség változtatás.

Tisztelettel jelentem a n. é. közönségnek, hogy a városháza alóli helyiségemből **Férfi, női- és gyermek cipő üzletemet**

FÓPIACZ, a Tisza-féle (volt Deg-nfeld) házba Konez L. üzlete mellé helyeztem át.

Midőn ennek figyelembe vételét a n. é. közönségnek ajánlom egyszermind tudatom, hogy a

a tavaszi és nyári idényre

raktaramat dusan felszereltem; különösen

Everlasztin női, férfi és gyermek cipőket

jó minőségben olcsó árak mellett szolgálhatok.

Magamat új üzlethelyiségemben is a n. é. közönség további nagyrabecstült

parfogásába ajánlva, vagyok tisztelettel

TÓTH FERENCZ
cipész.

Megrendelések mérték után, javítások és vidéki megbízások gyorsan és pontosan.

SZABÓ LAJOS FIAI

divat és kézműáru üzletükben
DEBRECZEN, rózsater

a tavaszi és nyári időszakra nagyválasztékban kaphatók:

DIVATOS NŐI RUHAKELMÉK, hozzá való DISZEK, belésmenüek;
KARTONOK, SZATIN, TOILE DE BELGE stb. a legújabb mintákban.

Pekete selyem szövetek, színes atlaszok, hársnyok.

Vászon, asztal és ágyneműek, himzések;

Függönyök, butorkelmék, szőnyegek.

Gyász-cikkek.

Fehér és színes kötőpamutok; csipke, szalag, gomb stb.

KOSZORU SZALAGOK. — NAPERNYŐK, ESERNYŐK.

Kitűnő szabásu férfi ingek.

Jutányos, szabott árak mellett.

Kávét

LUDWIG HARLING & COMP. HAMBURG (S)
szállítanak, a legfinomabb minőségűt olcsó árak mellett, portamentesen utánvételt mellet. Pontos szállítás mellett senki sem adhatja olcsóbban ezen kávét.)

5 ko. afrik. Moeca, prima	frt. 3.—
5 - keletind. kávé, szép	3.60
5 - Cuba. brillans	4.40
5 - Ceylon. prima	4.80
5 - Arany Menado, küönös finom	5.20
5 - Ceylon. gyöngy	6.—
5 - arabs Moeca tüzes	6.—

Nyujsuk a szerencsének jobbjunkat!

500 000 márka főnyereményt ígér kedvező esetben a legújabb hamburgi nagy pénzsorsjáték, mely a magas kormány által jóv hagyatott s biztosított.

Ezme újabb játék-tervezet előnyös berendezése abban áll, hogy rövid pár hó lefolyása alatt 7 sorsolásban 100 000 sorsjegy közül 50,500 nyeremények kell bizonytörénni, ezek között vannak főnyeremények esetleges 500,000 r. márka, illetőleg

1 nyerem. á m. 300,000	26 nyerem. á m. 10,000
1 nyerem. á m. 200,000	56 nyerem. á m. 5000
2 nyerem. á m. 100,000	106 nyerem. á m. 3000
1 nyerem. á m. 90,000	253 nyerem. á m. 2000
1 nyerem. á m. 80,000	512 nyerem. á m. 1000
2 nyerem. á m. 70,000	818 nyerem. á m. 500
1 nyerem. á m. 60,000	31720 nyerem. á m. 145
2 nyerem. á m. 50,000	
1 nyerem. á m. 30,000	16990 nyeremény
5 nyerem. á m. 20,000	á m. 300, 200, 150, 124,
3 nyerem. á m. 15,000	100, 94, 67, 40, 20.

Ezen nyereményekből az első osztályban 2000 sorsoltatik ki 117,000 m. összegben. — Az I. oszt. főnyeremény 50,000 m. tesz s a 2-ikben 30,000, a 3-ikban 20,000, a 4-ikben 10,000, az 5-ikben 90,000, a 6-ikben 100,000, a 7-ikben azonban esetleg 500,000 illetőleg 300,000, 200 000 stb. márkára emelkedik. — A nyereményhúzókat természetileg hivatalosan vannak megállapítva. — Ezen nagy az állam által biztosított pénzsorsjáték első húzásához, kerül

1 egész eredeti sorsjegy csak 3.50 ft. o. é
1 fél " " " 1.75 ft. o. é
1 negyed " " " 90 kr. o. é

Mindenemű megbízások, a pénz beküldése, postautóni fizetés vagy az összeg utánvétele mellettrögtön a leggondosabban teljesítettek, mindenki az állam czimzével ellátott eredeti sorsjegyet tőlünk saját kezeibe kapja.

A megrendelésekhez a szükséges hivatalos tervezetek ingyen mellékeltek, melyekből egy a nyeremények beosztása az illető osztályokra, mint szintén az illető betétek is megláthatók és minden üzás után érdeklét felénknek felhívás nélkül megküldjék a hivatalos húzási lajstromot. Kívánatra a hivatalos tervet előre megküldjük — megtekintés végett — bérmentve, és készek vagyunk nem tetszés esetében a sorsjegyet az összeg visszafizetése melletthúzás előtt visszavenni.

A nyeremények kifizetése természetén pontosan állami garancia mellet történik.

Csoportozásunk mindig a szerencse kedvelőit volt, és érdeklét felénknek gyakran a legnagyobb nyereményeket fizettük ki, többek között 250,000 100,000, 80,000, 60,000, 40,000 stb. márkával.

Egy ily, a legszolidabb alapra fektetett vállalatnál előreláthatólag mindenütt a legelőkelőbb részvételre lehet bizton számítani s kérjük emellett, hogy minden megrendelést teljesíthessünk, a megrendeléseket minél előbb, de mindenesetre f. é. május 15. előtt egyenesen hozzánk beküldeni.

Kaufmann és Simon bank- és váltó-üzlet Hamburgban.

U. i. Ezennel köszönetünket nyilvánítjuk az eddig megajándékozott bizalomért, és kérjük eme újabb nagyszerű kilátásu sorshúzásra becses figyelmeket. A FENTEBBIEK.

A költözködési idényre.

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy a közeledő költözködési idényre

mindennemű butorok becsomagolását, valamint azoknak minden irányban való szállítását

a legjutányosabb áron

elvállalom.

Reményilem, hogy a t. közönség a számos éveken át bennem helyezett bizalommal ezuttal is szerencsétlenni fog.

Mély tisztelettel

Rosenberg Albert

szállító

Nagyvárad-utca a megyeházzal szemben.

JÉG.

Van szerencsém úgy a nagyérdemű közönség, valamint a vendéglős, koreasmáros, ezukrász és kávéház tulajdonos urakkal tudatni, hogy nálam

KÖBÁNYAI KÖZPONTI

ser főraktárban

és a péterfia-utca végén a gőzmalom szomszédságában

a régi serháznál

naponta reggeli 6 órától esti 8 óráig

bármily mennyiségben igen jutányos áron

jég kapható.

Tisztelettel

Szikszay Gyula.

KÉSMÁRKY és ILLÉS

BUDAPEST, hatvani-utca 10. szám

a nemzeticasino átellenében

Ajánlják mindenkör dusan felszerelt raktárukat mindennemű diszmű és pipere áru különlegességeiben u. m. erszények, ékszerék, készletek, irótar-czák, legyezők, fényképalbumok, fénykép keretek, illat-szertartók, utazótáskák, szivartarczák és szekrények stb.

A nagyérdemű vidéki közönséget tisztelettel kérjük az országos kiállításra való felrándulásuk alkalmával tőlünk meglátogatására, hol a tárgyak legnagyobb készséggel megmutattanak árak minden tárgy on kitűntetve.

Mély tisztelettel

KÉSMÁRKY és ILLÉS.

Fiók üzletek:
Budapest
Kerepesi bazár
Lemberg
Theaterstrasse.

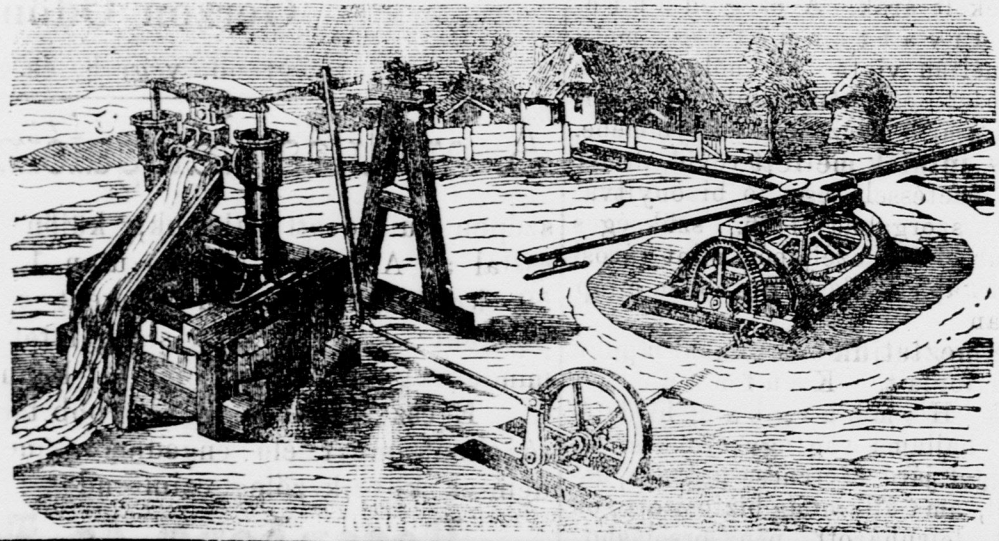
Főtelepünk!
Bécs
VI. Mollardgasse

Fiók üzletek:
Carlsbad
Mühlbadgasse
Teplitz
Badegasse.

Alapítottatott 1858-ban.

WALSER FERENCZ

első magyar gép- és tűzoltószerek gyára, harang és ércöntödeje,
BUDAPESTEN ROTTENBILLER-UTCZA 66.

Ajánlják gyártmányát mint magyar különlegességet,
kutakban és mindennemű szivattyukban

Elvállal teljes vízvezeték berendezését városok, földbirtokosok és magánok részéről, modern technical alapon és kedvező feltételek mellett, ajánljuk

KÖZ- és MAGÁN FÜRDŐK

felszerelésére

szagmentes ürszekek

felállítására és minden vízművi munkát gyors és pontos kivitelére.

Képes árlapok, és részletes költségtervezetek kívánatra díjmenten küldetnek.

EGYETLEN BELFÖLDI SZIVATTYU GYÁR.